

Dienst Uitvoering
Subsidies aan Instellingen
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Format Ambitiedocument

Subsidieregeling Co-creatielabs
NAPL

U gebruikt dit format om uw ambitiedocument te schrijven voor een aanvraag voor de subsidieregeling Co-creatielabs NAPL.

Het gebruik van dit format geeft geen garantie tot een positieve beoordeling van uw aanvraag. Het is mogelijk dat wij na indiening van uw aanvraag u vragen uw plan aan te vullen.

Ambitiedocument

- **Benodigde documenten: vraagarticulatie en aanbodinventarisatie.**
- **Gelieve dit format volledig in te vullen om te voorkomen dat de aanvraag incompleet is.**

In dit Ambitiedocument wordt de vraagarticulatie van leraren, het aanbod van professionaliseringstrajecten, het ontbrekende aanbod en de ambities van het educatief consortium op professionalisering beschreven conform artikel 8: Ambitiedocument van de subsidieregeling Co-Creatielabs NAPL.

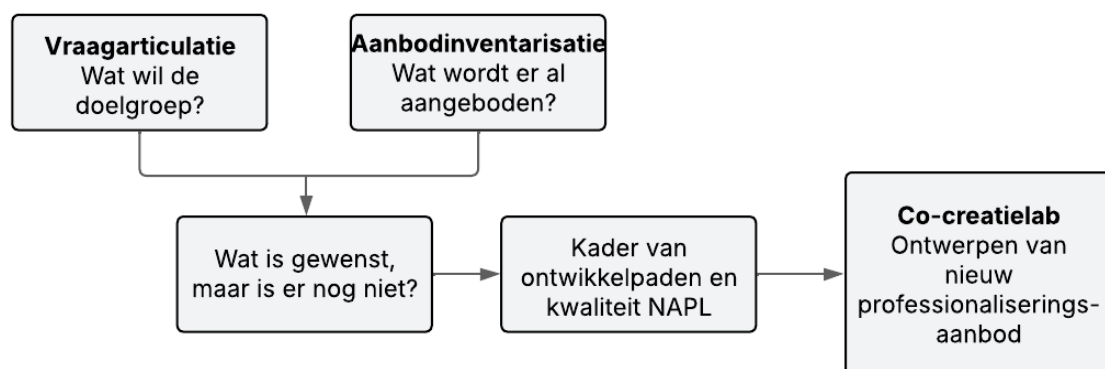
Een co-creatielab is een interdisciplinaire werkplaats waarin op gelijkwaardige basis wordt samengewerkt aan de systematische ontwikkeling van leerarrangementen gericht op de professionele ontwikkeling van leraren door:

1. leraren;
2. schoolbesturen, schoolleiders en directeurs mbo, inclusief HR-professionals, als werkgevers;
3. lerarenopleidingen; en
4. eventueel één of meer private opleiders.

De regeling vormt de basis voor de beoordeling van het Ambitiedocument. Alle deelnemers binnen het educatief consortium moeten de samenwerkingsovereenkomst ondertekenen en gaan daarmee akkoord met de subsidieaanvraag (het Ambitiedocument, Activiteitenplan, Begroting en Samenwerkingsovereenkomst).

Het Ambitiedocument wordt na toekenning van de subsidie openbaar gemaakt met inachtneming van de voorschriften uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

Het doel van dit format is om vanuit vraagarticulatie en aanbodinventarisatie helder te schetsen wat nog ontwikkeld dient te worden om de ontwikkelpaden compleet te maken. Schematisch ziet dat er als volgt uit.

1. Vraagarticulatie

Bij vraagarticulatie gaat het erom dat de professionaliseringsbehoeften van leraren, scholen en schoolbesturen worden gesignaleerd, verkend en doorgrond. Het resultaat van dit proces vormt de basis voor het ontwikkelen, testen en evalueren van professionaliseringstrajecten in een co-creatielab. Dit betekent dat u het landelijke kader voor ontwikkelpaden toepast op de regio en binnen die regio kiest wat het belangrijkste is, gebaseerd op wat leraren, scholen en hun besturen nodig hebben.

- A. Beschrijf hier met een korte toelichting welke conclusies er bulletsgewijs uit de vraagarticulatie in de regio naar voren komen per sector (indien toepasbaar, anders: n.v.t.).

Intro	Deze vraagarticulatie is in het voorjaar van 2026 uitgevoerd door organisaties betrokken bij de Utrechtse NAPL-aanvraag van de lerarenopleidingen (Marnix Academie, Hogeschool Utrecht en Universiteit Utrecht), in samenwerking met de Midden Nederland PO, Midden Nederland Leert VO MBO, Utrecht Stad en Rivierenland. Om tot deze resultaten te komen, heeft de beoogd penvoerder (Instituut Archimedes, HU) drie samenwerksessies georganiseerd met opleiders, onderzoekers, leraren, projectleiders en hrmedewerkers uit het po, vo en mbo. Daarnaast zijn er vragenlijsten uitgezet onder leraren en schoolleiders in deze drie sectoren. Samen met regionale bronnen, zoals een eerdere vraagarticulatie van Onderwijsregio Midden Nederland Leert, en landelijke data, heeft dit geleid tot de volgende conclusies per sector.
po	Uit de vraagarticulatie blijkt dat scholen in het primair onderwijs vooral behoefte hebben aan ondersteuning bij het omgaan met een steeds meer diverse onderwijscontext. Leraren geven aan dat zij ondersteuning nodig hebben bij differentiatie, vakdidactisch handelen en het begeleiden van leerlingen met uiteenlopende ondersteuningsbehoeften binnen steeds meer complexe en diverse onderwijspraktijken. Ontwikkelthema's als begrijpend lezen, spelling en taalgericht onderwijs worden daarbij regelmatig genoemd. Daarnaast is er een sterke behoefte aan ondersteuning bij klassenmanagement en pedagogisch handelen, met name bij startende leraren. Ook wordt zichtbaar dat scholen behoefte hebben aan professionalisering die beter aansluit bij meertalige en multiculturele onderwijscontexten. Daarbij gaat het onder andere om versterking van interculturele competenties, taalgericht onderwijs en het omgaan met culturele diversiteit binnen de onderwijspraktijk. Naast deze inhoudelijke ontwikkelbehoeften wordt zichtbaar dat scholen duidelijke voorkeuren hebben ten aanzien van de vormgeving van professionalisering. Professionalisering wordt het meest effectief ervaren wanneer leren direct gekoppeld is aan de dagelijkse onderwijspraktijk en plaatsvindt binnen teams en professionele leergemeenschappen. Binnen het po bestaat daarom een duidelijke voorkeur voor: • contextgerichte professionalisering; • teamleren; • lesson study en co-teaching; • coaching op maat; • peerobservatie en feedback; • meerjarige inductietrajecten; • maatwerk passend bij de context van de school.

	Daarnaast noemen scholen verschillende randvoorwaarden die noodzakelijk zijn om gezamenlijk professioneel leren duurzaam mogelijk te maken. Het gaat daarbij onder andere om: • tijd en facilitering; • een goede mix van leeractiviteiten; • regionale uitwisseling tussen scholen; • het verbinden van startende en ervaren leraren; • het ontwikkelen van professionele leerculturen binnen teams....
vo	Binnen het voortgezet onderwijs ligt de grootste ontwikkelbehoefte bij pedagogisch handelen en vakdidactiek voor startende leraren. Scholen signaleren dat starters moeite hebben met de toenemende complexiteit van de onderwijspraktijk, waaronder: • differentiatie; • motivatie van leerlingen; • omgaan met oudercommunicatie; • maatschappelijke thema's zoals AI, burgerschap en nepnieuws. Binnen het vo worden daarnaast verschillende inhoudelijke regionale aandachtspunten zichtbaar, waaronder: • formatief handelen en assessment; • vakdidactisch coachen; • burgerschap en maatschappelijke vraagstukken als lesgeven in grootstedelijke context. Daarnaast is er een sterke behoefte aan gestructureerde meerjarige inductietrajecten die gekoppeld zijn aan wettelijke bekwaamheidseisen en professionele ontwikkeling binnen de schoolcontext. Naast deze inhoudelijke thema's geven scholen aan behoefte te hebben aan sterkere regionale samenwerking en kennisdeling, onder andere via de volgende organisatorische aandachtspunten: • samen lessen ontwerpen; • regionale vaknetwerken; • uitwisseling tussen scholen; • integratie en doorontwikkeling van bestaande inductietrajecten. Uit de vraagarticulatie blijkt daarnaast dat scholen duidelijke voorkeuren hebben ten aanzien van de vormgeving van professionalisering. Scholen geven aan dat professionalisering effectiever wordt wanneer: • leren plaatsvindt in teams; • coaching structureel ingebed is; • starters onderdeel zijn van een professionele leercultuur; • praktijkgericht leren centraal staat. • maatwerk en regie bij de lerende; • loopbaanperspectief voor leraren. Daarnaast wordt zichtbaar dat scholen behoefte hebben aan professionalisering die beter aansluit op informeel leren in de praktijk, bijvoorbeeld via collegiale consultatie, observatie, feedback en coaching.

mbo	Binnen het mbo ligt de prioriteit bij het omgaan met een diverse studentenpopulatie en de aansluiting op de actuele beroepspraktijk. Docenten geven aan behoefte te hebben aan ondersteuning bij: • differentiëren; • pedagogisch handelen; • technologische ontwikkelingen zoals AI; • formatief handelen • praktijkgericht onderwijsontwerp; • examinering; • praktijkgericht onderwijsontwerp. Binnen het mbo wordt daarnaast zichtbaar dat de professionaliserings-behoefte verschillen tussen docenten die vanuit de beroepspraktijk instromen (bijvoorbeeld via een pedagogisch-didactisch getuigschrift) en docenten met een meer onderwijsgerichte achtergrond. Docenten uit de beroepspraktijk geven vaker behoefte aan ondersteuning bij pedagogisch en didactisch handelen, terwijl ervaren docenten vaker ontwikkelbehoeften benoemen rondom curriculumontwikkeling, teamleren en professionele doorontwikkeling. Daarnaast blijkt dat professionalisering in het mbo sterk gekoppeld moet zijn aan eigenaarschap van de professional. Er is behoefte aan flexibele ontwikkelpaden waarin formeel, non-formeel en informeel leren gecombineerd worden. Binnen het mbo worden daarnaast verschillende gewenste leervormen en ontwikkelrichtingen zichtbaar, waaronder: • individuele professionaliseringsroutes, verbonden aan team- en organisatieleren (leren binnen een team, niet per se als team); • coaching en persoonlijke ontwikkelpaden; • koppeling met beroepspraktijkvorming en stages; • combinatie van formeel, non-formeel en informeel leren. Daarnaast geven mbo-instellingen aan behoefte te hebben aan: • regionale uitwisseling; • loopbaanontwikkeling; • duurzame begeleidingsstructuren; • sterkere verbinding tussen leren en dagelijkse onderwijspraktijk.
Sector-breed	Over de drie sectoren heen ontstaat een consistent regionaal beeld. Leraren, schoolleiders en opleidingspartners geven aan dat de grootste behoefte vooral ligt bij duurzame vormen van werkplekgericht en collectief leren, meer dan bij losse professionaliseringsactiviteiten. In alle sectoren wordt zichtbaar dat professionals behoefte hebben aan: • samenhangende leerlijnen, modulair en flexibel te volgen, langdurig in visie en structuur maar flexibel in vorm en deelname; • coaching en begeleiding op maat; • teamgericht leren; • regionale kennisdeling; • professionele leerculturen; • ruimte voor informeel leren; • verbinding tussen starters en ervaren professionals; • structurele samenwerking tussen opleidingen, kennisinstellingen en werkveld. Daarnaast laten de vragenlijsten zien dat sterke randvoorwaarden

	essentieel zijn om gezamenlijk professioneel leren mogelijk te maken. Het gaat daarbij onder andere om tijd en facilitering, structurele begeleiding, ruimte voor ontmoeting, gedeelde taal tussen sectoren, verbinding tussen theorie en praktijk en duurzame organisatorische inbedding. Tegelijkertijd blijkt dat bestaande professionaliseringsinitiatieven nog vaak versnipperd zijn georganiseerd. Veel initiatieven zijn afhankelijk van individuele scholen of tijdelijke projecten, waardoor succesvolle aanpakken, kennis en expertise nog onvoldoende regionaal worden gedeeld, onderzocht, geborgd en opgeschaald. Daarmee is ook de regionale beschikbaarheid ongelijk verdeeld: wat op de ene plek in de regio beschikbaar is, ontbreekt elders. Dit is een eigen conclusie uit de vraagarticulatie die het belang van een gedeelde regionale infrastructuur onderstreept. Wat opvalt, professionals formuleren inhoudelijke ontwikkelbehoeftes en laten daarbij een duidelijke visie zien op hoe professionele ontwikkeling vorm krijgt. Daarnaast laat de vraagarticulatie zien dat professionele ontwikkeling bijdraagt aan de kwaliteit van onderwijs, aan duurzame inzetbaarheid en aan het behoud van professionals binnen de sector. Leraren die zich bekwaam voelen in hun handelen, ondersteuning ervaren in complexe onderwijscontexten en onderdeel zijn van een professionele leercultuur, ervaren vaker werkplezier, professionele autonomie en verbondenheid met hun organisatie. Professionele ontwikkeling draagt bij aan bekwaamheid, werkgeluk en het behoud van professionals voor het onderwijs. Gezamenlijk, praktijkgericht en duurzaam leren in verbinding met collega's, teams en de dagelijkse onderwijspraktijk wordt daarbij als essentieel gezien. Daarmee laat de vraagarticulatie een grote mate van gedeeld eigenaarschap en professionele volwassenheid zien. Er lijkt daarmee al een breed gedeeld beeld te bestaan van wat effectieve professionele ontwikkeling vraagt en welke condities daarvoor nodig zijn. Daarbij is het belangrijk te erkennen dat de wens naar collectieve professionele ontwikkeling en de wens naar maatwerk en individuele routes een spanningsveld vormen. Dit spanningsveld wordt in het co-creatielab bewust onderzocht en niet weggepoetst: collectieve professionalisering wordt krachtiger wanneer er ruimte is voor differentiatie binnen een gezamenlijke ontwikkelrichting. Termen als 'wederkerige professionele ontwikkeling' of 'collectieve én contextgerichte professionalisering' verwoorden deze verbinding. De gezamenlijke regionale vraag richt zich op nieuwe leeractiviteiten en op het versterken van een duurzame regionale professionaliserings-infrastructuur waarin: • formeel, non-formeel en informeel leren met elkaar verbonden worden; • samenwerking tussen sectoren structureel wordt georganiseerd; • praktijkvragen centraal staan; • werkplekleren wordt versterkt; • onderzoek en praktijkontwikkeling elkaar duurzaam versterken. Het co-creatielab kan binnen deze ontwikkeling een belangrijke rol spelen in het realiseren van deze duurzame regionale professionaliseringsinfrastructuur. Als professionele ontmoetingsruimte verbindt het scholen, opleidingen, onderzoekers en regionale partners en maakt het gezamenlijk werken aan praktijkgerichte professionalisering,
--	---

	regionale kennisdeling en duurzame kennisontwikkeling mogelijk. Vakinhoud, vakdidactiek en pedagogiek kunnen daarbij fungeren als inhoudelijke dragers voor gezamenlijke professionele ontwikkeling, onderzoek en afstemming tussen verschillende onderwijspraktijken.
--	--

2. Aanbodanalyse

Bij aanbodanalyse gaat het om het beeld van het al bestaande professionaliseringsaanbod dat aansluit op de vraagarticulatie.

- A. Beschrijf het huidige aanbod op het gebied van professionaliseren van leraren op de arbeidsmarkt binnen de regio of sector (indien toepasbaar, anders n.v.t.) waar het educatief consortium zich op richt.

	Naam publieke opleider + titel aanbod (We maken in eerste instantie geen gebruik van private opleiders)
Intro	Binnen de onderwijsregio's Midden Nederland Leert, Midden Nederland PO, Utrecht Stad en Rivierenland is reeds een breed professionaliseringsaanbod aanwezig voor leraren en onderwijsprofessionals in het po, vo en mbo. De analyse laat zien dat de regionale opgave daarom niet primair ligt in het ontwikkelen van nieuw aanbod, maar in het versterken van de samenhang, toegankelijkheid en doorwerking van bestaand aanbod. Naast het aanbod van lerarenopleidingen beschikken veel schoolbesturen in de regio over huisacademies of vergelijkbare interne professionaliseringsstructuren. Het co-creatielab beoogt dit aanbod actief te inventariseren, te waarderen en waar mogelijk te benutten en te versterken, in plaats van ernaast een parallelle structuur op te bouwen.
po	In het primair onderwijs zijn de volgende publieke aanbieders actief: Marnix Academie en de Lerarenopleiding voor basisonderwijs van de Hogeschool Utrecht. Binnen het primair onderwijs is op de belangrijkste ontwikkelthema's uit de vraagarticulatie reeds aanbod aanwezig. Met name passend onderwijs, pedagogisch handelen, klassenmanagement, taalontwikkeling, begrijpend lezen en basisvaardigheden zijn relatief sterk vertegenwoordigd binnen bestaande trajecten. Daarnaast zijn binnen het po verschillende vormen van praktijkgericht leren zichtbaar, waaronder: • coaching; • peerobservatie; • lesson study; • teamleren; • didactisch coachen; • inductiebegeleiding. Deze activiteiten vinden echter nog grotendeels plaats binnen afzonderlijke scholen of besturen en zijn nog beperkt verbonden aan gezamenlijke regionale ontwikkelpaden en kennisdeling.

vo	In het voortgezet onderwijs zijn de volgende publieke aanbieders actief: De Lerarenopleiding voor voortgezet onderwijs van de Hogeschool Utrecht en de Graduate School of Teaching van de Universiteit Utrecht. Binnen het voortgezet onderwijs is bestaand aanbod zichtbaar rondom: • vakdidactiek (voor een deel van de schoolvakken); • formatief handelen; • burgerschap; • digitale geletterdheid; • begeleiding van starters; • meertaligheid en grootstedelijke contexten. Daarnaast beschikken veel scholen over inductie- en begeleidingstrajecten waarin coaching, lesobservatie en didactische begeleiding onderdeel zijn van de professionele ontwikkeling van starters. Ook binnen het vo zijn verschillende vormen van informeel en non-formeel leren zichtbaar, waaronder collegiale consultatie, teamleren, werkplekleren en gezamenlijke lesontwikkeling. Deze trajecten variëren sterk in opzet en duur: sommige besturen bieden meerjarige begeleiding met vaste coaches en lesobservaties, terwijl bij andere scholen begeleiding beperkt blijft tot een introductiedag of incidentele intervisie. De kwaliteit en continuïteit van begeleiding is daarmee sterk afhankelijk van de individuele school of het bestuur.
mbo	In het middelbaar beroepsonderwijs is de volgende publieke aanbieder actief: De Lerarenopleiding voor voortgezet onderwijs van de Hogeschool Utrecht. Binnen het mbo bestaat aanbod rondom docentvaardigheden, coaching, begeleiding in de beroepscontext en praktijkleren. Daarnaast zijn initiatieven zichtbaar op het gebied van teamleren, werkplekleren en beroepsgerichte professionalisering. Aanvullend biedt het mbo een eigen kennisbasis via practoraten: praktijkgerichte onderzoekscentra die zijn ingebed in mbo-instellingen en die wetenschappelijke kennis verbinden aan beroepspraktijk en onderwijsontwikkeling. Het cocreatielab wil actief gebruikmaken van de inzichten en netwerken van practoraten bij het (door)ontwikkelen van sectorspecifieke professionaliseringstrajecten voor mbo-docenten. Tegelijkertijd blijkt dat het huidige aanbod binnen het mbo minder expliciet verbonden is aan sectorspecifieke ontwikkelvragen. Thema's zoals AI binnen examinering, hybride leeromgevingen, praktijkgericht onderwijsontwerp en differentiatie binnen heterogene groepen zijn nog beperkt vertegenwoordigd binnen samenhangende professionaliseringstrajecten. Daarnaast wordt zichtbaar dat professionaliseringsbehoeften verschillen tussen docenten die vanuit de beroepspraktijk instromen en professionals met een meer onderwijsgerichte achtergrond. Het bestaande aanbod sluit nog niet altijd voldoende aan op deze verschillende ontwikkelbehoeften.

- B. Onderbouw per sector (indien toepasbaar, anders n.v.t. invullen) in hoeverre het bestaande professionaliseringsaanbod aansluit op de vraagarticulatie zoals hierboven beschreven.

po	Het aanbod sluit op de thema's begrijpend lezen, klassenmanagement en passend onderwijs goed aan op de vraagarticulatie. Ten aanzien van de gewenste leer- en werkvorm (teamleren, werkplekleren, meerjarige inductie) is de aansluiting onvoldoende: het bestaande aanbod is te veel gericht op afzonderlijke activiteiten in plaats van samenhangende ontwikkelpaden.
vo	Het aanbod op inhoudelijke thema's (vakdidactiek, formatief handelen, burgerschap) sluit redelijk aan. Op het punt van gewenste professionaliseringsactiviteit (teamgericht leren, structurele coaching, professionele leerculturen) sluit het bestaande aanbod onvoldoende aan.
mbo	De aansluiting tussen aanbod en vraag is het smalst. Sectorspecifieke thema's (AI, examinering, hybride leeromgevingen, verschil pdg vs. educatieve professionals) zijn onvoldoende vertegenwoordigd. Ook de leer- en werkvorm sluit niet aan: het huidige aanbod is te generiek en onvoldoende verbonden aan de beroepspraktijk.
Sector-breed	Hoewel binnen de regio sprake is van een omvangrijk professionaliseringsaanbod, laat de analyse zien dat het bestaande aanbod nog onvoldoende aansluit op de behoefte aan samenhangende, duurzame en praktijkgerichte ontwikkelpaden zoals beschreven in de vraagarticulatie. De regionale opgave ligt daarbij niet primair in het ontwikkelen van méér losse professionaliseringsactiviteiten, maar vooral in het ontsluiten en versterken van de samenhang tussen bestaande initiatieven, leervormen en ontwikkelstructuren. Met name de volgende elementen blijken nog beperkt structureel georganiseerd: • samenhang tussen leeractiviteiten; • verbinding tussen formeel, non-formeel en informeel leren; • duurzame regionale kennisdeling; • structurele samenwerking tussen opleidingen, kennisinstellingen en werkveld; • doorlopende ontwikkelpaden van starter naar vakbekwaam; • regionale praktijkontwikkeling en praktijkonderzoek. Qua leer- en werkvorm: Daarnaast blijkt dat bestaande inductietrajecten zich nog vaak richten op individuele begeleiding van starters, terwijl uit de vraagarticulatie juist behoefte zichtbaar wordt aan: • collectieve én contextgerichte professionele ontwikkeling; • teamgericht leren; • professionele leerculturen; • structurele coaching en feedback; • integratie van werkplekleren binnen ontwikkelpaden. Ook wordt zichtbaar dat werkplekleren, informeel leren en praktijkonderzoek nog beperkt verbonden zijn aan gezamenlijke leeruitkomsten, regionale kennisdeling en duurzame professionaliseringsstructuren. Qua inhoud: Naast deze structurele vraagstukken worden ook inhoudelijke leemtes zichtbaar binnen het huidige aanbod. Met name: • formatief handelen en assessment; • praktijkonderzoek; • differentiatie; • AI binnen onderwijs en examinering; • begeleiding binnen meertalige en grootstedelijke contexten;

	• het verschil in ondersteuningsbehoefte tussen pdg-docenten en educatieve professionals (mbo, maar ook deels vo) • specifieke vraagstukken voor po rondom begrijpend lezen en meertalig onderwijs in grootstedelijke context • sectorspecifieke mbo-professionalisering; zijn nog onvoldoende vertegenwoordigd binnen samenhangende regionale ontwikkelpaden. De analyse laat daarmee zien dat de regionale opgave vooral lgt niet alleen ligt in het uitbreiden van het aanbod, maar vooral in het versterken van een duurzame regionale professionaliseringsinfrastructuur en het verbinden van bestaande expertise, initiatieven en leerpraktijken tot samenhangende ontwikkelpaden waarin professionals gezamenlijk leren, ontwerpen, onderzoeken en verbeteren.
--	--

- C. Specificeer de bovenstaande aanbodanalyse naar de ontwikkelpaden per sector (zie bijlage 2 van de subsidieregeling) die ieder jaar in januari gepubliceerd worden:

Ontwikkelpad	Bestaand aanbod
Ontwikkelpad 1 po: Start naar vakbekwaam	Binnen het po bestaan inductie- en begeleidingstrajecten gericht op pedagogisch handelen, klassenmanagement, begrijpend lezen, taalontwikkeling en basisvaardigheden. Daarnaast zijn vormen van coaching, peerobservatie, lesson study en teamleren zichtbaar.
Ontwikkelpad 2 po: Opleiden, begeleiden en coachen van leraren (in opleiding)	Binnen de regio bestaan trajecten rondom intern begeleiden, coaching, didactisch coachen en begeleiding van starters. Daarnaast zijn schoolopleiders en begeleidingsstructuren aanwezig binnen besturen.
Ontwikkelpad 1 vo: Start naar vakbekwaam	Binnen het vo bestaan inductietrajecten gericht op pedagogiek, vakdidactiek, coaching, formatief handelen en begeleiding van starters. Daarnaast zijn trajecten zichtbaar rondom burgerschap, meertaligheid en grootstedelijke contexten.
Ontwikkelpad 2 vo: Specialist Curriculumontwikkeling	Binnen het vo bestaan professionaliseringstrajecten rondom vakdidactiek, curriculumontwikkeling, formatief handelen, digitale geletterdheid en pedagogisch handelen. Ook zijn vormen van collegiale consultatie, lesobservatie en teamleren zichtbaar.
Ontwikkelpad 1 mbo: Start naar vakbekwaam	Binnen het mbo bestaan begeleidingstrajecten gericht op docentvaardigheden, coaching, begeleiding in de beroepscontext en werkpleklernen.
Ontwikkelpad 2 mbo: Specialist Curriculumontwikkeling	Binnen het mbo bestaan trajecten gericht op onderwijsontwerp, beroepsgerichte professionalisering, begeleiding en teamleren.

D. Gebruik bijlage 2 om het nog ontbrekende aanbod per ontwikkelpad hieronder in te vullen:

Ontwikkelpad	Ontbrekende verbindingen en ontwikkelvraagstukken
Ontwikkelpad 1 po: Start naar vakbekwaam	Er ontbreekt een integraal ontwikkelpad waarin formeel, non-formeel en informeel leren duurzaam met elkaar verbonden zijn. Daarnaast ontbreekt structurele integratie van coaching, peerfeedback, praktijkonderzoek en teamleren binnen de ontwikkeling van startende leraren. Ook is behoefte aan sterkere professionalisering rondom differentiatie, meertaligheid, begrijpend lezen en pedagogisch handelen binnen diverse onderwijscontexten. Aanvullend ontbreekt een structurele verbinding tussen de afzonderlijke aanbodonderdelen: het huidige aanbod is versnipperd en nog onvoldoende verbonden aan een integraal professionaliseringstraject van start- naar vakbekwaamheid.
Ontwikkelpad 2 po: Opleiden, begeleiden en coachen van leraren (in opleiding)	Er ontbreekt een gezamenlijke regionale begeleidingsstructuur voor schoolopleiders, werkbegeleiders en coaches. Daarnaast is behoefte aan professionalisering rondom didactisch coachen, beeldcoaching, feedbackcultuur en collectieve begeleiding binnen teams. Ook ontbreekt structurele regionale kennisdeling en gezamenlijke kwaliteitsontwikkeling van begeleidingspraktijken.
Ontwikkelpad 1 vo: Start naar vakbekwaam	Er ontbreekt een duurzaam regionaal inductie- en professionaliseringsaanbod waarin starters leren binnen professionele leerculturen en teams. Daarnaast ontbreekt samenhang tussen coaching, werkplekleren, formatief handelen, pedagogiek en professionele ontwikkeling. Ook is behoefte aan sterkere ondersteuning rondom grootstedelijke contexten, meertaligheid, burgerschap en AI.
Ontwikkelpad 2 vo: Specialist Curriculumontwikkeling	Er ontbreekt een structurele infrastructuur waarin curriculumontwikkeling, praktijkonderzoek, vakdidactiek en collectieve professionele ontwikkeling met elkaar verbonden worden. Daarnaast ontbreekt regionale samenwerking rondom kennisdeling, gezamenlijk ontwerpen en duurzame implementatie van innovatieve onderwijspraktijken.

Ontwikkelpad 1 mbo: Start naar vakbekwaam	Binnen het mbo ontbreekt sectorspecifiek professionaliseringsaanbod rondom differentiatie, AI, examinering en hybride leeromgevingen. Daarnaast ontbreekt een integraal ontwikkelpad waarin coaching, praktijkleren, teamleren en beroepsgerichte ontwikkeling duurzaam samenkomen.
Ontwikkelpad 2 mbo: Specialist Curriculumontwikkeling	Er ontbreekt een regionale professionele leerstructuur waarin mbo-instellingen, opleidingen en werkveld gezamenlijk werken aan onderwijsontwikkeling, praktijkonderzoek en beroepsgerichte innovatie.

3. Ambitie

Op basis van de vraagarticulatie en aanbodanalyse wordt duidelijk wat de ambities van het educatief consortium zijn.

Wat is naar aanleiding van de hierboven beschreven vraagarticulatie en aanbodanalyse de gezamenlijk ambitie van het educatief consortium?

Het educatief consortium heeft de volgende ambitie: over drie jaar hebben de betrokken lerarenopleidingen van Marnixacademie, Universiteit Utrecht en Hogeschool Utrecht in samenwerking met onderwijsregio's Midden Nederland Leert VO / MBO en Midden Nederland PO, Utrecht Stad en Rivierenland een duurzame regionale professionaliseringsinfrastructuur gerealiseerd waarin:

- formeel, non-formeel en informeel leren structureel met elkaar verbonden zijn;
- werkplekleren een centrale positie inneemt binnen professionele ontwikkeling;
- starters en ervaren professionals gezamenlijk leren binnen teams en professionele leerculturen;
- praktijkontwikkeling, coaching, onderzoek en kennisdeling duurzaam met elkaar verbonden zijn;
- regionale samenwerking tussen scholen, besturen, opleidingen en partners structureel is verankerd;
- de doorgaande lijn van samen opleiden naar inductie en verdere loopbaanontwikkeling structureel is geborgd, voortbouwend op de sterke leernetwerken en samenwerkingen die in de initiële fase zijn opgebouwd;
- het regionale netwerk van aanbieders, scholen en partners in kaart is gebracht, ontsloten en doorontwikkeld als gedeelde infrastructuur van vraag naar aanbod.

Aanvullend is het de ambitie van het consortium dat over drie jaar meer leraren duurzaam behouden blijven voor het vak, doordat professionalisering sterker verbonden is aan professionele identiteit, loopbaanontwikkeling en duurzame inzetbaarheid.

Het consortium ziet professionele ontwikkeling daarbij nadrukkelijk als onderdeel van een bredere regionale arbeidsmarktopgave. Professionals die zich bekwaam voelen in hun dagelijkse onderwijspraktijk, beter ondersteund worden in complexe contexten en ruimte ervaren voor professionele groei, ervaren vaker werkplezier, professionele verbondenheid en duurzame inzetbaarheid. Door professionalisering sterker te verbinden aan begeleiding, loopbaanontwikkeling, professionele leerculturen en werkplekleren, wil het consortium bijdragen aan het behoud van leraren voor de sector.

Daarbij staat niet alleen de ontwikkeling van individuele leraren centraal, maar ook het versterken van professionele (leer)cultuur binnen scholen en onderwijsteams.

Binnen deze ambitie worden vakinhoud, vakdidactiek en pedagogiek benut als verbindende kracht tussen sectoren, opleidingen en onderwijspraktijken. Juist door samenwerking tussen verschillende contexten en perspectieven ontstaat ruimte voor gezamenlijke taalontwikkeling, professionele afstemming en duurzame onderwijsontwikkeling.

A. Beschrijf hoe het co-creatielab bijdraagt aan het verwezenlijken van de ambitie van het educatief consortium voor de komende jaren:

Het co-creatielab realiseert de bovenstaande ambitie via de volgende lijnen:

Ambitielijn 1: Verbinden van formeel, informeel en werkplekieren: Het co-creatielab fungeert als interdisciplinaire werkplaats waarin scholen, opleidingen, onderzoekers en regionale partners gezamenlijk werken aan het ontwerpen, onderzoeken, implementeren en verduurzamen van professionele leerarrangementen en ontwikkelpaden. Boundary crossing vormt daarbij een leidend uitgangspunt: verschillende onderwijssectoren en praktijkcontexten worden bewust met elkaar verbonden om gezamenlijke taal, professionele afstemming en collectieve handelingswijzen te ontwikkelen. Daarmee draagt het co-creatielab direct bij aan de ambitie om formeel, informeel en werkplekieren structureel te verbinden.

Ambitielijn 2: Versterken van teamgericht leren en professionele leerculturen: Binnen het co-creatielab worden leerarrangementen ontwikkeld, inductietrajecten versterkt, professionele leerstructuren ontworpen en coaching- en begeleidingsvormen doorontwikkeld. Regionale kennisdeling wordt georganiseerd via gezamenlijke ontwerp- en reflectieprocessen. Al deze activiteiten dragen bij aan de ambitie om teams en starters samen te laten leren binnen duurzame professionele leerculturen.

Ambitielijn 3: Zichtbaar maken van opbrengsten via onderzoek: Praktijkgericht onderzoek worden ingezet om na te gaan wat de samenwerking oplevert op het gebied van professionele afstemming, begeleidingskwaliteit, ervaren samenhang, collectieve professionele ontwikkeling en duurzame implementatie van leerarrangementen. Dit draagt bij aan de ambitie om de infrastructuur te versterken op basis van bewijs uit de eigen regiopraktijk.

Ambitielijn 4: Borgen van de doorgaande lijn vanuit samen opleiden naar post-initieel: Het consortium bouwt bewust voort op de leernetwerken en samenwerkingen die in de initiële lerarenopleiding (samen opleiden) zijn opgebouwd. De ambitie is dat de doorgaande lijn van opleiden naar inductie en verdere professionele ontwikkeling structureel zichtbaar is: professionals die starten als student of zij-instromer worden begeleid langs een herkenbare route die niet stopt bij afstuderen maar doorloopt in de post-initiële fase. De sterke regionale samenwerkingsverbanden uit samen opleiden vormen daarbij een actief fundament, geen vertrekpunt dat wordt losgelaten. Daarbij wordt expliciet aandacht besteed aan de doorstroom van PO naar VO: de samenwerking tussen po-scholen en vo-scholen en hun respectieve lerarenopleidingen biedt kansen voor doorgaande leerlijnen en gedeelde professionele taal over sectorgrenzen heen.

Binnen ambitielijn 3 wordt tevens onderzocht hoe informeel leren zichtbaar gemaakt, gewaardeerd en verbonden kan worden aan formele professionaliseringsstructuren. Dit is een inhoudelijke ontwikkelrichting en onderzoeksvraag binnen het co-creatielab, geen harde systeemambitie die nu al volledig wordt omarmd.

Fasering van de betrokkenheid: Het doel is om vanaf januari 2027 te starten met een gelijke inzet van opleiders en leraren, schoolleiders en onderzoekers. Mocht dit door de timing van de subsidieaanvraag of de schoolplanning niet haalbaar zijn, dan zetten we in op een gefaseerde aanloop. Het begrote budget verschuift in dat geval naar een later moment in de driejarige periode. Leraren en schoolleiders worden dan in eerste instantie betrokken via klankbordgroepen. Dit zorgt ervoor dat onze ambities haalbaar blijven binnen de subsidieperiode en ook daarna stevig zijn geborgd.

4. Verduurzaming

Geef tot slot een beschrijving hoe de activiteiten en resultaten na afronding van de subsidieperiode voortgezet en verduurzaamd worden.

De activiteiten en ambities in dit plan zijn geformuleerd als gezamenlijke ontwikkelingsspanningen binnen een lerend proces. Het betreft inspanningsverplichtingen, geen resultaatverplichtingen. Na afloop van jaar 1 worden activiteitenplan en begroting indien nodig bijgesteld op basis van opgedane inzichten. Ruimte voor bijstelling is inherent aan de aard van een co-creatielab.

De activiteiten en opbrengsten van het co-creatielab worden vanaf de start gericht ontwikkeld als bouwstenen voor een duurzame regionale professionaliseringsinfrastructuur. De subsidieperiode wordt daarbij benut om samenwerking, ontwikkelpaden, leerstructuren en kennisdeling structureel te verankeren binnen de onderwijsregio's Midden Nederland Leert VO/MBO, Midden Nederland PO, Utrecht Stad en Rivierenland.

De verduurzaming richt zich niet uitsluitend op het behouden van ontwikkelde leerarrangementen, maar vooral op het structureel versterken van de condities waaronder gezamenlijk professioneel leren binnen en tussen onderwijsorganisaties duurzaam kan plaatsvinden.

Beleidsmatige en organisatorische verankering

De ontwikkelde inductietrajecten, begeleidingsstructuren en professionaliseringsvormen worden gedurende de subsidieperiode stapsgewijs verbonden aan bestaande structuren binnen scholen en besturen.

Daarbij wordt toegewerkt naar duurzame verankering binnen onder andere:

- strategisch HR-beleid;
- inductiebeleid;
- professionaliseringsbeleid;
- kwaliteitszorg;
- teamontwikkeling;
- schoolontwikkeling;
- jaarplanningen van scholen en besturen.

Om dit te realiseren worden concrete afspraken gemaakt met deelnemende besturen over adoptie van de ontwikkelde aanpakken in hun eigen beleid. Hierdoor worden professionalisering, begeleiding en collectief leren steeds meer onderdeel van de dagelijkse onderwijspraktijk en organisatieontwikkeling.

De structurele verbinding tussen ontwikkelpaden, werkplekleren, begeleiding, coaching, praktijkonderzoek, teamleren en loopbaanontwikkeling wordt gerealiseerd door jaarlijkse regionale afstemming tussen besturen en opleiders, vastlegging in samenwerkingsovereenkomsten, en integratie in de kwaliteitscyclus van deelnemende scholen.

Governance: in plaats van een aparte stuurgroep wordt NAPL co-creatielab als vast agendapunt (elk kwartaal) verankerd in de bestaande bestuurlijke overleggen van de onderwijsregio's, met mandaat om besluiten te nemen. Dit versterkt de duurzaamheid en verbinding aan bestaande structuren, en voorkomt een parallelle overlegstructuur.

Versterking van duurzame professionele leerstructuren

Binnen de regio wordt toegewerkt naar professionele leerstructuren die ook na afloop van de subsidieperiode blijvend onderdeel zijn van de professionele cultuur binnen scholen en onderwijsorganisaties en kennisinstellingen.

Daarbij gaat het onder andere om:

- professionele leergemeenschappen;
- coaching en didactisch coachen;
- beeldcoaching;
- peerobservatie;
- lesson study;
- praktijkonderzoek;
- teamleren;
- collectieve reflectie.

Deze leerstructuren worden niet benaderd als tijdelijke projectactiviteiten, maar als duurzame onderdelen van professionele cultuur en teamontwikkeling.

Om verankering te realiseren wordt per school en bestuur een implementatieplan opgesteld, worden schoolleiders actief betrokken bij het borgen van de leerstructuren in hun teamontwikkelingsbeleid, en wordt jaarlijks gemonitord in hoeverre de structuren nog actief worden gebruikt.

Regionale kennisdeling en netwerkvorming

Binnen de regio worden structurele professionele netwerken ingericht om de kennis en werkvormen die in het co-creatielab zijn ontwikkeld, te borgen en te verspreiden. De netwerken sluiten direct aan op de thema's en leerarrangementen uit de co-creatielab: deelnemers brengen hun ervaringen in, bespreken wat werkt en wat niet, en dragen bij aan verdere doorontwikkeling. Dit voorkomt dat de kennis na afloop van de subsidieperiode verloren gaat.

De regio verduurzaamt onder andere door:

- schooloverstijgende intervisie;
- regionale leernetwerken;
- gezamenlijke ontwerp- en reflectiebijeenkomsten;
- regionale kennisdeling rondom inductie en professionalisering;
- uitwisseling tussen starters, begeleiders en ervaren professionals;

- gezamenlijke professionalisering van schoolopleiders, coaches en werkbegeleiders.

Opbrengsten, werkvormen en praktijkervaringen worden actief gedeeld binnen de regio, zodat succesvolle aanpakken beter overdraagbaar en opschaalbaar worden.

Structurele samenwerking tussen opleidingen en werkveld

De samenwerking tussen scholen, besturen, lerarenopleidingen, onderzoekers en regionale partners wordt structureel voortgezet na afloop van de subsidieperiode.

Boundary crossing blijft daarbij een belangrijk uitgangspunt.

Concreet wordt de samenwerking geborgd via meerjarige samenwerkingsovereenkomsten tussen opleiders en besturen, gedeelde financiering van regionale leernetwerken, en gezamenlijk eigenaarschap van de professionaliseringsinfrastructuur. Opleidingen en werkveld dragen daarmee structureel en gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de professionele ontwikkeling van leraren.

Onderzoek, monitoring en doorontwikkeling

Praktijkgericht onderzoek vormt een integraal onderdeel van het co-creatielab en ondersteunt zowel de ontwikkeling van nieuwe professionaliseringsactiviteiten als de doorontwikkeling van de regionale professionaliseringsinfrastructuur.

De voortgang van ontwikkelpaden en opbrengsten van leeractiviteiten worden gedurende het traject gevolgd en geëvalueerd. Inzichten uit onderzoek, ervaringen van deelnemers en opbrengsten uit de praktijk worden gedeeld binnen regionale netwerken en benut voor de verdere ontwikkeling van ontwikkelpaden, begeleidingsstructuren en samenwerkingsvormen. Zo draagt onderzoek bij aan duurzame kwaliteitsontwikkeling, regionale kennisopbouw en professionele samenwerking binnen de onderwijsregio.

Monitoring van ontwikkelpaden: via periodieke voortgangsgesprekken en leerloopbaanregistratie wordt bijgehouden of leraren de ontwikkelpaden daadwerkelijk doorlopen. Dit maakt vroegtijdige bijsturing mogelijk.

Evaluatie van leerarrangementen: na elk arrangement wordt geëvalueerd wat het heeft opgeleverd voor de deelnemers en de schoolpraktijk. De uitkomsten worden gebruikt voor doorontwikkeling.

Praktijkgericht onderzoek: onderzoekers werken samen met leraren en schoolleiders aan vragen uit de praktijk. De opbrengsten worden gedeeld via regionale bijeenkomsten en publicaties.

Kennisdeling van opbrengsten: jaarlijks worden de resultaten gepresenteerd aan alle partners, zodat de gehele regio ervan leert.

Gezamenlijke reflectie op implementatie: via intervisie en leernetwerken reflecteren deelnemers op de begeleidingskwaliteit en de implementatie van de ontwikkelpaden.

Doorontwikkeling op basis van regionale praktijkervaringen: de infrastructuur wordt jaarlijks bijgesteld op basis van wat de regio leert uit monitoring, evaluatie en praktijkonderzoek.

De opbrengsten van het co-creatielab worden daarmee niet alleen gebruikt voor tijdelijke innovatie, maar vormen de basis voor blijvende kwaliteitsontwikkeling, regionale samenwerking en duurzame professionalisering binnen de onderwijsregio.